

EMISNÁ ČINNOSŤ A PEŇAŽNÝ OBEH

5 EMISNÁ ČINNOSŤ A PEŇAŽNÝ OBEH

5.1 VÝVOJ KUMULOVANEJ ČISTEJ EMISIE EUROBANKOVIEK A EUROMINCÍ A SLOVENSKÝCH BANKOVIEK A SLOVENSKÝCH MINCÍ V OBEHU

V súvislosti so zavedením eura v SR došlo v oblasti metodiky a výkazníctva k zmene zostavovania menových agregátov a protipoložiek menového agregátu M3. Od 1. januára 2009 má menový agregát M3 charakter národného príspevku Slovenska do agregovaných údajov za celú eurozónu publikovaných Európskou centrálnou bankou (ECB). Zmena nastala najmä v prístupe k výpočtu položky obeživo, ktorá zahŕňa podiel na eurobankovkách emitovaných Eurosystemom.

Zmenila sa aj metodika vykazovania reálnych údajov o hotovostnom peňažnom obehu v SR. Ukazovateľ „obeh“ bol nahradený ukazovateľom kumulovaná čistá emisía¹¹, pretože sa v obehu na území SR nachádzajú už aj eurobankovky a euromince emitované v iných členských štátoch eurozóny.

5.1.1 EUROBANKOVKY A EUROMINCE

Kumulovaná čistá emisía eurovej hotovosti rástla kontinuálne s poklesom slovenských bankoviek a slovenských mincí v obehu a jej dynamický rast vyvrcholil k dátumu skončenia duálneho obehu (k 16. 1. 2009), keď dosiahla hodnotu 2,47 mld. €. V porovnaní s objemom predzásobenej eurovej hotovosti (51,1 mil. kusov eurobankoviek a 342,8 mil. kusov euromincí v celkovej hodnote 1,07 mld. €) to predstavovalo viac ako 100% nárast čistej kumulovanej emisie eurovej hotovosti (o 1,4 mld. €). Tento pomerne vysoký nárast hodnoty kumulovanej čistej emisie za krátke obdobie bol spôsobený zmenou štruktúry emitovaných eurobankoviek v prospech eurobankoviek najvyšších nominálnych hodnôt, ktoré neboli súčasťou predzásobenia. Naopak, celkové množstvo euromincí emitovaných v tomto období sa dokonca znížilo.

Po období duálneho obehu sa tempo rastu kumulovanej čistej emisie eurovej hotovosti začalo spomaľovať a ku koncu marca 2009 predstavovala hodnota kumulovanej čistej emisie

2,94 mld. €. Uvedená hodnota by po prepočítaní konverzným kurzom bola vyššia (88,5 mld. Sk) ako hodnota slovenských bankoviek a slovenských mincí v obehu k 31. 12. 2008 (77,7 mld. Sk). V porovnaní s hodnotou predzásobených eurových peňazí vzrástla hodnota tohto ukazovateľa o 1,87 mld. €.

V ďalšom období sa mesačná dynamika rastu kumulovanej čistej emisie postupne stabilizovala s výnimkou decembrového vývoja mesačnej čistej emisie, ktorý bol ovplyvnený zvýšeným dopytom po eurovej hotovosti, typickým pre predvianočné obdobie.

K 31. decembru 2009 dosiahla celková hodnota kumulovanej čistej emisie 4,63 mld. € (tabuľka 27). Uvedená hodnota by po prepočítaní konverzným kurzom predstavovala 139,37 mld. Sk. Na porovnanie – približne takáto hodnota peňazí bola v obehu k 15. novembru 2006.

Z celkovej hodnoty kumulovanej čistej emisie tvorila kumulovaná čistá emisía eurobankoviek 98%, kumulovaná čistá emisía euromincí 1,97% a zvyšok tvorili zberateľské euromince. Najvyššiu kumulovanú čistú emisiu zaznamenali bankovky 500 € (1,4 mld. €) napriek tomu, že neboli predmetom predzásobenia, ďalej bankovky 100 € (1,3 mld. €) a bankovky 50 € (1,2 mld. €).

Z celkového množstva emitovaných eurových peňazí dosiahol podiel kumulovanej čistej emisie eurobankoviek 19,46%, euromincí 80,53% a zvyšnú časť tvorili zberateľské euromince (tabuľka 28). Najpočetnejšou emitovanou eurobankovkou bola bankovka 50 €, ktorej podiel z emitovaných eurobankoviek predstavoval 32%. Najpočetnejšími emitovanými euromincami boli euromince najnižších nominálnych hodnôt (0,01 €, 0,02 € a 0,05 €). Ich spoločný podiel na celkovom množstve emitovaných euromincí bol 57%.

Na základe doterajšieho vývoja kumulovanej čistej emisie eurobankoviek a euromincí možno konštatovať, že zatiaľ ani v jednej nominálnej hodnote eurobankoviek, resp. euromincí neza-

¹¹ Kumulovaná čistá emisía k danému dátumu predstavuje rozdiel medzi množstvom (hodnotou) eurovej hotovosti vydaným NBS do obehu a množstvom (hodnotou) eurovej hotovosti prijatým z obehu do NBS od zavedenia eura v SR vrátane daného dátumu.

Tabuľka 27 Štruktúra kumulovanej čistej emisie eurobankoviek a euromincí (EUR)

Nominálna hodnota	Kumulovaná čistá emisia		Podiel v %	
	1.1.2009	31.12.2009	1.1.2009	31.12.2009
500 €	0,00	1 425 142 000,00	0,00	30,80
200 €	0,00	202 402 600,00	0,00	4,37
100 €	236 550 000,00	1 302 786 600,00	22,09	28,16
50 €	254 950 000,00	1 175 497 700,00	23,81	25,41
20 €	218 140 000,00	286 781 020,00	20,37	6,20
10 €	154 920 000,00	105 448 040,00	14,47	2,28
5 €	86 370 000,00	36 656 310,00	8,07	0,79
Bankovky spolu	950 930 000,00	4 534 714 270,00	88,80	98,02
2 €	48 992 468,00	45 803 066,00	4,58	0,99
1 €	33 007 202,00	20 744 075,00	3,08	0,45
50 centov	20 096 168,00	11 198 196,50	1,88	0,24
20 centov	9 148 867,20	5 930 908,80	0,85	0,13
10 centov	4 656 715,20	3 357 536,10	0,43	0,07
5 centov	2 452 173,00	1 898 383,15	0,23	0,04
2 centy	1 029 269,20	1 381 426,36	0,10	0,03
1 cent	522 484,60	642 031,80	0,05	0,01
Mince spolu	119 905 347,20	90 955 623,71	11,20	1,97
Zberateľské mince	0,00	681 930,00	0,00	0,01
Peniaze spolu	1 070 835 347,20	4 626 351 823,71	100,00	100,00

Zdroj: NBS.

znamena NBS dlhodobjší trend tzv. príjmovej krajiny.

Priemerná hodnota peňažného znaku¹² vypočítaná z emitovaných eurových peňazí vrátane emitovaných zberateľských euromincí, predstavovala 12,4 €. Priemerná hodnota peňažného znaku eurobankoviek dosiahla 62,4 € a euromincí 0,3 €.

K 31. decembru 2009 pripadlo v priemere na obyvateľa SR 13 eurobankoviek v hodnote približne 838 € a 56 euromincí v hodnote 16,8 €. Celková hodnota kumulovanej čistej emisie eurovej hotovosti na jedného obyvateľa dosiahla 854,8 € (bez zberateľských euromincí).

Najpočetnejšími eurobankovkami na jedného obyvateľa boli bankovka 50 € v počte 4 kusov a bankovka 20 € v počte 3 kusov. Z euromincí najvyššiu početnosť na obyvateľa dosiahli euromince dvoch najnižších nominálnych hodnôt (0,01 € a 0,02 €) v počte spolu 25 kusov na obyvateľa.

5.1.2 SLOVENSKE BANKOVKY A SLOVENSKE MINCE

Pokles slovenských bankoviek a slovenských mincí v obehu, ktorý sa začal už v druhom polroku 2008, sa postupne zrýchľoval a vysoké tempo návratnosti slovenských bankoviek a slovenských mincí vyvrcholilo v období duálneho obehu (1. – 16. januára 2009).

Za prvých 16 dní roka 2009 sa z obehu vrátili slovenské bankovky a slovenské mince v celkovej hodnote 45,5 mld. Sk. Od 16. januára 2009 sa pokles slovenských bankoviek a slovenských mincí v obehu spomalil a do konca roka 2009 sa z obehu vrátilo ešte 27,4 mld. Sk. Spolu sa v roku 2009 vrátili z obehu slovenské bankovky a mince v celkovej hodnote takmer 73 mld. Sk, čo predstavovalo viac ako 111 mil. kusov slovenských bankoviek a viac ako 232 mil. kusov slovenských obehových mincí.

K 31. decembru 2009 bola celková hodnota slovenských korún v obehu 4,77 mld. Sk. V obehu zostalo viac ako 20 mil. kusov slovenských ban-

¹² Priemerná hodnota peňažného znaku = hodnota kumulovanej čistej emisie : kumulovaná čistá emisia v kusoch.

Tabuľka 28 Štruktúra kumulovanej čistej emisie eurobankoviek a euromincí (kusy)

Nominálna hodnota	Kumulovaná čistá emisia		Podiel v %	
	1.1.2009	31.12.2009	1.1.2009	31.12.2009
500 €	0	2 850 284	0,00	0,76
200 €	0	1 012 013	0,00	0,27
100 €	2 365 500	13 027 866	0,60	3,49
50 €	5 099 000	23 509 954	1,29	6,30
20 €	10 907 000	14 339 051	2,77	3,84
10 €	15 492 000	10 544 804	3,93	2,83
5 €	17 274 000	7 331 262	4,39	1,96
Bankovky spolu	51 137 500	72 615 234	12,98	19,46
2 €	24 496 234	22 901 533	6,22	6,14
1 €	33 007 202	20 744 075	8,38	5,56
50 centov	40 192 336	22 396 393	10,20	6,00
20 centov	45 744 336	29 654 544	11,61	7,95
10 centov	46 567 152	33 575 361	11,82	9,00
5 centov	49 043 460	37 967 663	12,45	10,17
2 centy	51 463 460	69 071 318	13,07	18,51
1 cent	52 248 460	64 203 180	13,26	17,20
Mince spolu	342 762 640	300 514 067	87,02	80,53
Zberateľské mince	0	45 763	0,00	0,01
Peniaze spolu	393 900 140	373 175 064	100,00	100,00

Zdroj: NBS.

koviek v hodnote 3,3 mld. Sk a viac ako 396 mil. kusov slovenských obehových mincí v hodnote 733,6 mil. Sk. V obehu tiež zostalo 934,9 tis. kusov slovenských pamätných mincí v hodnote 699,4 mil. Sk. Z celkovej hodnoty slovenských bankoviek a slovenských mincí v obehu tvorili slovenské bankovky 69,9%, slovenské obehové mince 15,4% a slovenské pamätné mince 14,7%.

Ku koncu roka 2009 boli v obehu prevažne slovenské bankovky najnižších nominálnych hodnôt – 10,6 mil. kusov bankoviek 20Sk, 3,7 mil. kusov bankoviek 100Sk a 3,4 mil. kusov bankoviek 50Sk, zo slovenských obehových mincí taktiež mince najnižších nominálnych hodnôt – 170,5 mil. kusov 50-halierových, 103,3 mil. kusov 1-korunových a 65,4 mil. kusov 2-korunových mincí.

Celková hodnota vrátených slovenských korún z obehu ku koncu roka 2009 predstavovala 72,9 mld. Sk. Z tejto hodnoty tvorili slo-

venské bankovky 99% a slovenské obehové mince 1%. Z obehu sa vrátilo tiež 2,2 tis. kusov slovenských pamätných mincí v hodnote 1,1 mil. Sk.

Z hľadiska odvodov slovenských korún do NBS od bánk mala v roku 2009 najvyšší podiel na celkových odvodoch Všeobecná úverová banka, a. s. (36%, graf 43).

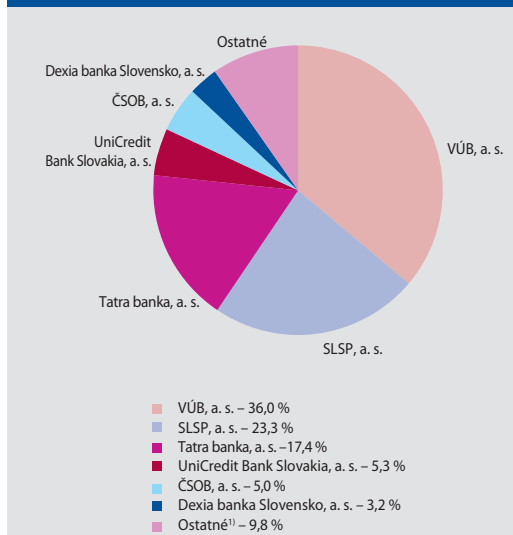
Zo zostávajúcich slovenských korún v obehu pripadli na jedného obyvateľa SR¹³ približne 4 kusy bankoviek v hodnote 617Sk a 73 kusov obehových mincí v hodnote 136 Sk. Celková hodnota zostávajúcich slovenských korún v obehu na obyvateľa predstavovala 883 Sk.

Najpočetnejšou slovenskou bankovkou v obehu na jedného obyvateľa SR bola k 31. decembru 2009 bankovka 20Sk v počte 2 kusov na obyvateľa a zo slovenských obehových mincí to boli 50-halierové mince v počte 32 kusov na obyvateľa.

13 Počet obyvateľov SR k 31. 12. 2008 bol 5,4 mil., zdroj ŠÚ SR.

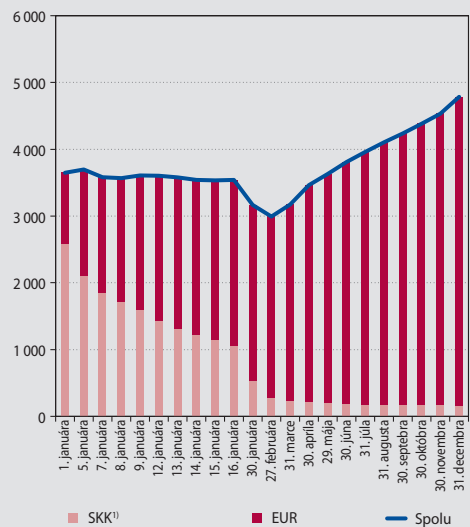
Graf 43 Štruktúra odvodov slovenských korún v roku 2009 (%)

Zdroj: NBS.

1) Medzi ostatné boli zaradené banky, ktorých podiel na celkových odvodoch bol nižší ako 3 %.

Graf 44 Vývoj kumulovanej čistej emisie eurobankoviek a euromincí a slovenských korún v obehu v roku 2009 (mld. EUR)

Zdroj: NBS.

1) Vyjadrené v eurách.

Vývoj kumulovanej čistej emisie eurobankoviek a euromincí a slovenských korún v obehu v roku 2009 znázorňuje graf 44.

5.2 DODÁVKY EUROBANKOVIEK A VÝROBA EUROMINCÍ

Zavedením eura nastali od 1. januára 2009 významné zmeny v oblasti prípravy a emisie peňazí. Od vstupu Slovenskej republiky do eurozóny má Národná banka Slovenska v súlade s osobitnými predpismi právo vydávať eurobankovky a euromince vrátane pamätných euromincí, ktoré sú zákonným platidlom nielen v krajinách eurozóny, ale i v zúčastnených tretích štátoch, v ktorých sú určené na peňažný obeh. NBS má v súlade s osobitnými predpismi právo vydávať aj zberateľské euromince, ktoré sú však na rozdiel od euromincí a pamätných euromincí zákonným platidlom len v Slovenskej republike a nie sú určené na peňažný obeh. Mince na zberateľské účely sa musia zreteľne odlišovať od euromincí určených na peňažný obeh a musí byť na nich uvedená iná nominálna hodnota v eurách alebo eurocentoch, ako je na eurominciach určených na peňažný obeh.

Na potreby hotovostného peňažného obehu si NBS už v roku 2008, v období príprav na prechod na euro, požičala z Eurosystemu 188 mil. kusov eurobankoviek v celkovej hodnote 7,1 mld. €. Požičané eurobankovky je NBS povinná vrátiť Eurosystemu v roku 2010. S cieľom dosiahnuť najlepšie ceny pre tlač eurobankoviek vstúpila NBS do združenia JET (Joint European Tendering Group)¹⁴, ktoré obstaráva tlač eurobankoviek spoločným tendrom.

Razbu slovenských euromincí zabezpečila Mincovňa Kremnica, š. p., v celkovom počte 543,6 mil. kusov (tabuľka 29).

V súlade s emisným plánom pamätných a zberateľských euromincí na rok 2009 vydala NBS dve pamätné mince v nominálnej hodnote 2 € (tabuľka 30). Prvou bola pamätná eurominca k 10. výročiu Hospodárskej a menovej únie. Emisia tejto pamätnej euromince bola 7. januára 2009. Pamätnú euromincu s rovnakým motívom vydali aj ostatné krajiny eurozóny. Euromince sa odlišovali len názvom vydávajúceho štátu a skratkou Hospodárskej a menovej únie v jazyku krajiny, ktorá ju vydala. Druhou bola pamätná eurominca k 20. výročiu udalosti zo 17. novembra 1989. Emisia tejto pamätnej euromince bola 10. novembra 2009.

¹⁴ Do združenia JET patria centrálné banky Cypru, Luxemburska, Malty, Holandska, Slovinska, Slovenska, a Fínska.

Tabuľka 29 Vyrazené euromince s letopočtom razby 2009

Nominálna hodnota	Počet (ks)	Hodnota (EUR)
2 €	39 249 963	78 499 926,00
1 €	46 859 975	46 859 975,00
50 centov	59 399 975	29 699 987,50
20 centov	66 602 325	13 320 465,00
10 centov	74 799 975	7 479 997,50
5 centov	84 957 325	4 247 866,25
2 centy	80 905 325	1 618 106,50
1 cent	90 828 325	908 283,25
Mince spolu	543 603 188	182 634 607,00
Zberateľské mince	68 270	907 600,00

Zdroj: NBS.

Poznámka: V množstve a hodnote 2-eurových mincí sú zahrnuté aj pamätné euromince.

Tabuľka 30 Pamätné euromince emitované NBS v roku 2009

Nominálna hodnota	Udalosť, ktorú eurominca pripomína	Počet vydaných euromincí	Oznámenie o vydaní euromince
2 €	10. výročie Hospodárskej a menovej únie	2 500 000	Oznámenie NBS č. 494/2008 Z. z., Úradný vestník EÚ 2008/C 315/04
2 €	20. výročie udalostí zo 17. novembra 1989	1 000 000	Oznámenie NBS č. 254/2009 Z. z., Úradný vestník EÚ 2009/C 196/07

Zdroj: NBS.

Tabuľka 31 Zberateľské euromince emitované NBS v roku 2009

Nominálna hodnota	Udalosť, ktorú eurominca pripomína	Počet vydaných euromincí (ks)		Oznámenie o vydaní euromince
		spolu	z toho PROOF	
10 € ¹⁾	150. výročie narodenia Aurela Stodolu	23 400	13 300	494/2008 Z. z.
20 € ¹⁾	Ochrana prírody a krajiny – Národný park Veľká Fatra	22 500	12 600	177/2009 Z. z.

Zdroj: NBS.

1) Strieborná zberateľská eurominca.

V roku 2009 vydala Národná banka Slovenska na zberateľské účely dve zberateľské euromince z drahých kovov (tabuľka 31). Striebornú zberateľskú mincu v nominálnej hodnote 10 € pri príležitosti 150. výročia narodenia Aurela Stodolu vydala 24. apríla 2009 a striebornú zberateľskú

mincu v nominálnej hodnote 20 € Ochrana prírody a krajiny – Národný park Veľká Fatra 16. júna 2009.

Okrem uvedených pamätných a zberateľských euromincí zabezpečila NBS v spolupráci s Min-

covňou Kremnica, š. p., vydanie 110 100 kusov euromincí z každej nominálnej hodnoty, ktoré boli použité do piatich rôznych ročníkových súborov euromincí určených na zberateľské účely. Tieto euromince boli vyrobené vo vyhotovení „proof like“ a „špeciálne neobiehajúce“. Ich predaj zabezpečovala kremnická mincovňa. Predaj ostatného numizmatického materiálu realizovala NBS prostredníctvom domácich a zahraničných zmluvných partnerov.

5.3 SPRACOVANIE EURO BANKOVIEK A EUROMINCÍ A SLOVENSKÝCH BANKOVIEK A SLOVENSKÝCH MINCÍ

V roku 2009 NBS vydala do obehu 318,4 mil. kusov euro bankoviek a z obehu prijala 245,8 mil. kusov euro bankoviek. Z celkového množstva prijatých euro bankoviek z obehu sa v NBS spracovalo počas celého roka viac ako 234 mil. kusov euro bankoviek (95 % z prijatého množstva).

Priemerný počet obrátok¹⁵ euro bankoviek bol 4, čo znamená, že každá vydaná euro bankovka sa prostredníctvom bánk vrátila na spracovanie do NBS v priemere 4-krát. Počet obrátok euro bankoviek troch najvyšších nominálnych hodnôt sa pohyboval v rozpätí od 1,3 do 2,6, kým počet obrátok euro bankoviek ostatných nominálnych hodnôt bol viac ako 2-krát vyšší (od 4,0 do 5,5).

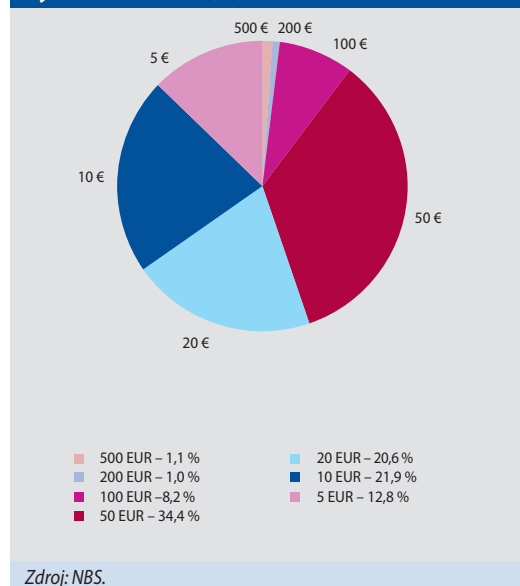
Doba obrátky¹⁶ bola 3 mesiace, t. j. celé množstvo vydaných euro bankoviek sa vrátilo na spracovanie do NBS každé 3 mesiace.

Z hľadiska štruktúry spracovaných bankoviek bola najčastejšie spracovávanou euro bankovka v nominálnej hodnote 50 €, ktorá je aj najviac používanou bankovkou v obehu; k 31. decembru 2009 tvorila 32,3 % kumulovanej čistej emisie euro bankoviek (graf 45).

Pri spracovávaní euro bankoviek sa vytriedilo ako neupotrebitelných 12,1 mil. kusov euro bankoviek. Priemerná miera vytriedovania bola 5,18 %. V porovnaní so štátmi eurozóny patríme ku krajinám s nižšou mierou vytriedovania euro bankoviek. Je to zrejme ovplyvnené aj skutočnosťou, že viac ako polovica dodaných euro bankoviek boli euro bankovky ešte nepoužité v obehu. Rovnako ako v ostatných štátoch eurozóny, aj v SR sú miery vytriedovania euro bankoviek vyšších nominálnych hodnôt pomerne nízke, kým miera vytriedovania euro bankoviek najnižšej nominálnej hodnoty (5 €) je najvyššia (13,8 %).

V roku 2009 bolo vydaných do obehu 666,5 mil. kusov euromincí a prijatých z obehu bolo viac ako 366 mil. kusov euromincí. V priebehu roka bolo spracovaných 360,2 mil. kusov euromincí (98,3 % z prijatého množstva), z toho ako neupotrebitelných bolo vytriedených 13,2 tis. euromincí. Priemerný počet obrátok euromincí v roku 2009 bol 1,3 a priemerná doba obrátky bola 9,3 mesiaca.

Graf 45 Štruktúra euro bankoviek spracovaných v roku 2009 (%)

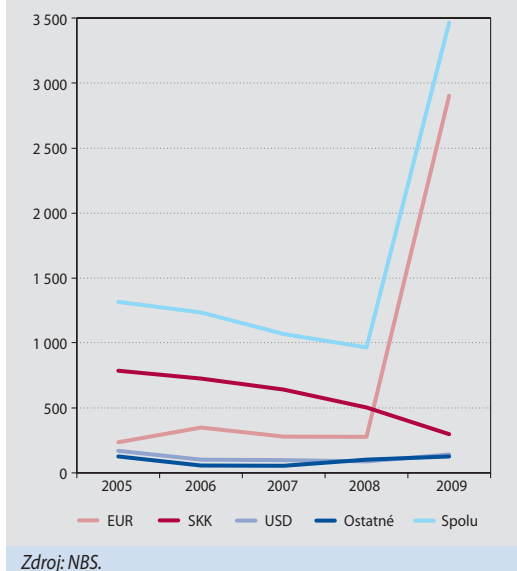
¹⁵ Počet obrátok euro bankoviek (euromincí) danej nominálnej hodnoty (NH) za daný rok = množstvo prijatých euro bankoviek (euromincí) danej NH za daný rok v kusoch : priemerná kumulovaná čistá emisia euro bankoviek (euromincí) danej NH v kusoch.

¹⁶ Doba obrátky v mesiacoch = 1: počet obrátok x 12.

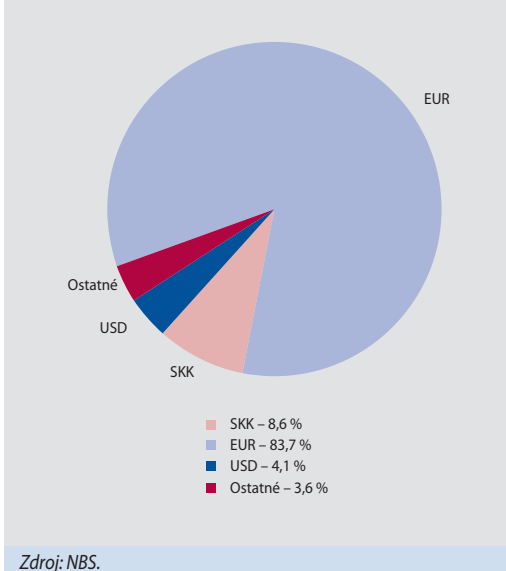
Súčasne so zavedením eurovej meny prebiehal proces sťahovania slovenských bankoviek a slovenských mincí z obehu. Do NBS prichádzali vysoké množstvá slovenských bankoviek a slovenských mincí, ktoré bolo treba prijať do zásob, spracovať a zničiť. Z uvedeného dôvodu sa okrem eurových peňazí spracovalo aj 169,7 mil. kusov slovenských bankoviek a 173 mil. kusov slovenských mincí a zničilo sa 213,1 mil. kusov slovenských bankoviek a 282,8 mil. kusov slovenských mincí.

5.4 FALZIFIKÁTY BANKOVIEK A MINCÍ ZADRŽANÉ NA ÚZEMÍ SLOVENSKEJ REPUBLIKY

V roku 2009 bolo na území Slovenskej republiky zadržaných spolu 3 467 falzifikátov bankoviek

Graf 46 Vývoj počtu zadržaných falzifikátov (kusy)

Zdroj: NBS.

Graf 47 Štruktúra falzifikátov v roku 2009 (%)

Zdroj: NBS.

a mincí (graf 46). V porovnaní s rokom 2008 to predstavuje nárast celkového počtu zadržaných falzifikátov o 2 503 kusov, t. j. o 260 %. Z celkového počtu zadržaných falzifikátov bolo 2 657 bankoviek a 810 mincí. V roku 2009 bolo zadržaných najviac falzifikátov od vzniku samostatnej Slovenskej republiky v roku 1993. Ich nárast bol spôsobený predovšetkým zavedením eura. So zavedením novej meny súvisela tiež distribúcia množstva falzifikátov vyrobených v zahraničí, ktoré boli na Slovensku dané do peňažného obehu. Takmer 42 % falzifikátov bolo zadržaných v Bratislavskom kraji. Z celkového počtu všetkých falzifikátov bolo 88 % zadržaných v obehú bankami, pobočkami zahraničných bánk, nebankovými subjektmi a bezpečnostnými službami.

Najvyšší podiel z celkového počtu zadržaných falzifikátov zaznamenali falzifikáty eur (83,7 %). Ich počet v porovnaní s rokom 2008 vzrástol viac ako jedenásťnásobne. Podiel falzifikátov slovenských korún dosiahol 8,6 %, amerických dolárov 4,1 % a ostatných cudzích mien 3,6 % (graf 47).

Počet zadržaných falzifikátov v roku 2009 a technická úroveň ich vyhotovenia nepredstavovali vážnejšie riziko pre bezpečnosť a plynulosť hotovostného peňažného obehu v Slovenskej republike.

5.4.1 FALZIFIKÁTY EUR

V roku 2009 bolo na území Slovenskej republiky zadržaných 2 093 kusov falzifikátov eurobankoviek, pričom z celkového počtu bolo až 40 % zadržaných v prvom štvrtroku (tabuľka 32).

Tabuľka 32 Počet zadržaných falzifikátov eur (kusy)

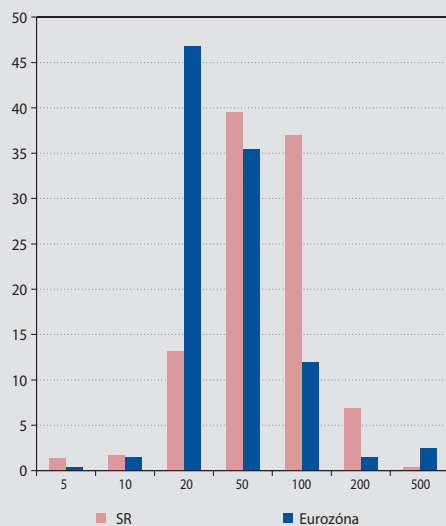
Rok	Nominálna hodnota										P ¹⁾	Spolu
	0,50 €	1 €	2 €	5 €	10 €	20 €	50 €	100 €	200 €	500 €		
2005	0	0	8	0	0	13	114	26	37	34	2	234
2006	0	0	3	1	4	6	69	217	38	10	0	348
2007	0	4	8	0	2	10	59	99	90	6	0	278
2008	0	2	15	0	4	9	65	70	106	4	0	258
2009	37	109	664	29	37	274	827	775	144	7	0	2 903

Zdroj: NBS.

1) Napodobneniny, pozmenené, upravené a zložené eurobankovky a euromince.

Graf 48 Falzifikáty eurobankoviek zadržané v Slovenskej republike a v eurozóne (%)

Zdroj: NBS.

V porovnaní s predchádzajúcim rokom sa zvýšila kvalita ich vyhotovenia. Okrem falzifikátov eurobankoviek bolo zadržaných 8 kusov pozmenených pravých eurobankoviek, ktoré boli zložené z rôznych eurobankoviek tej istej nominálnej hodnoty. Novým trendom, ktorý sa v prvom roku fungovania eura výrazne prejavil v štruktúre falzifikátov, bol veľký počet falzifikátov euromincí (810 kusov). Väčšina z nich sa svojimi magnetickými vlastnosťami, vodivosťou a vyhotovením odlišovala od pravých euromincí len minimálne, preto boli pre peňažný obeh veľmi nebezpečné. Trend nárastu počtu zadržaných falzifikátov eurobankoviek a euromincí, ako aj zvyšovanie ich kvality možno očakávať aj v ďalších rokoch.

V roku 2009 bolo v krajinách eurozóny zadržaných spolu 1 190 524 falzifikátov eurových plati-

díel, pričom až 87 % tvorili falzifikáty eurobankoviek. Slovenská republika sa na celkovom počte zadržaných falzifikátov eurobankoviek podieľala 0,24 %, čím sa zaradila medzi krajiny s najnižším počtom zadržaných falzifikátov.

Počet falošných eurobankoviek z každého milióna eurobankoviek v obehu predstavoval v Slovenskej republike 29 kusov. V eurozóne pripadá na rovnaký počet eurobankoviek v obehu až 70 kusov falošných eurobankoviek. Počet zadržaných falzifikátov euromincí na jeden milión euromincí v obehu bol v Slovenskej republike a eurozóne približne rovnaký. V SR to bolo 2,7 a v eurozóne 1,8 kusa. Pravdepodobnosť, že fyzické osoby alebo právnické osoby prídu v peňažnom obehu do styku s falošnou eurobankovkou alebo euromincou, je veľmi nízka.

Falzifikáty eurobankoviek nominálnych hodnôt 20 €, 50 € a 100 € tvoria v rámci eurozóny 94,2 % zo všetkých zadržaných falzifikátov eurobankoviek. V roku 2009 mala takmer každá druhá zadržaná falošná eurobankovka nominálnu hodnotu 20 €. Na Slovensku bola štruktúra zadržaných falzifikátov odlišná (graf 48), pričom najviac zadržaných falzifikátov eurobankoviek malo nominálnu hodnotu 50 € (39,5 %) a 100 € (37 %).

V roku 2009 boli v krajinách eurozóny zadržané v prepočte na tisíc obyvateľov priemerne 3 falzifikáty. V Slovenskej republike mal tento podiel hodnotu 0,4.

5.4.2 FALZIFIKÁTY SLOVENSKÝCH KORÚN

Zavedením eura do hotovostného peňažného obehu sa výrazne znížil výskyt falzifikátov slovenských korún. V roku 2009 bolo zadržaných spolu 297 kusov falzifikátov slovenských bankoviek (tabuľka 33). Z celkového počtu falzifikátov

Tabuľka 33 Počet zadržaných falzifikátov slovenských korún (kusy)

Rok	Nominálna hodnota										P ¹⁾	Spolu
	0,50 Sk	5 Sk	10 Sk	20 Sk	50 Sk	100 Sk	200 Sk	500 Sk	1000 Sk	5000 Sk		
2005	0	0	0	28	48	87	103	151	337	23	7	784
2006	1	0	0	6	22	56	96	138	346	28	33	726
2007	0	0	25	7	23	31	66	151	304	32	0	639
2008	0	0	1	6	22	28	26	189	211	18	1	502
2009	0	0	0	7	10	8	21	182	50	19	0	297

Zdroj: NBS.

1) Napodobneniny, upravené a zložené bankovky a mince.

Tabuľka 34 Počet zadržaných falzifikátov amerických dolárov (kusy)

Rok	Nominálna hodnota							P ¹⁾	Spolu
	1 USD	5 USD	10 USD	20 USD	50 USD	100 USD	1000 USD		
2005	0	0	1	1	3	163	0	3	171
2006	2	1	0	0	3	94	1	0	101
2007	0	0	0	2	3	92	0	0	97
2008	0	0	0	1	6	74	0	6	87
2009	0	0	0	0	2	138	0	1	141

Zdroj: NBS.

1) Napodobneniny.

Tabuľka 35 Počet zadržaných falzifikátov ostatných cudzích mien (kusy)

Mena / Rok	GBP	CZK	CAD	PLN	CHF	HUF	AUD	NOK	Kčs	Ostatné ¹⁾	Spolu
2005	82	21	3	1	1	18	0	0	0	1	127
2006	39	9	0	2	0	7	1	0	0	0	58
2007	34	6	0	2	0	3	0	0	7	0	52
2008	88	4	0	2	1	3	0	2	0	0	100
2009	60	10	2	1	0	53	0	0	0	0	126

Zdroj: NBS.

1) Meny nahradené eurom.

Poznámka: GBP – britská libra, CZK – česká koruna, CAD – kanadský dolár, PLN – poľský zlotý, CHF – švajčiarsky frank, HUF – maďarský forint, AUD – austrálsky dolár, NOK – nórska koruna, Kčs – koruna československá.

bolo až 232 kusov zadržaných v januári. V ostatných mesiacoch bol ich výskyt len sporadický. Najväčší výskyt falzifikátov slovenských bankoviek bol zaznamenaný v Bratislavskom kraji, v ktorom sa zachytilo 228 kusov falzifikátov (t. j. 77 %).

5.4.3 FALZIFIKÁTY AMERICKÝCH DOLÁROV

V roku 2009 bolo zadržaných 141 falzifikátov amerických dolárov (tabuľka 34). V porovnaní s predchádzajúcim rokom sa počet zadržaných falzifikátov amerických dolárov zvýšil o 62 %. Najviac falšovanou bola opäť bankovka s nominálnou hodnotou 100 USD, ktorá tvorila až

98 % z celkového počtu zadržaných falzifikátov.

5.4.4 FALZIFIKÁTY OSTATNÝCH CUDZÍCH MIEN

V roku 2009 sa v porovnaní s predchádzajúcim rokom zaznamenal mierny nárast zadržaných falzifikátov ostatných cudzích mien. Spolu ich bolo zadržaných 126 kusov (tabuľka 35). Najväčší podiel tvorili falzifikáty britských libier (60 kusov), s najväčším počtom falzifikátov bankoviek v nominálnej hodnote 20 GBP (59 kusov) a maďarských forintov (53 kusov), z ktorých bolo 47 kusov falzifikátov bankoviek v nominálnej hodnote 10 000 HUF.